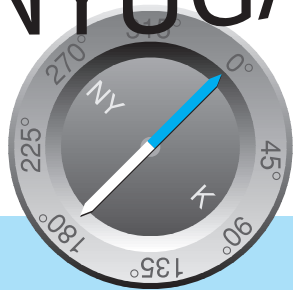

NYUGAT-MECSEKI Tájoló

Bakonya, Boda, Bükkösd, Cserdi, Cserkút, Helesfa, Hetvehely, Kővágószőlős, Kővágótöttös

Ajánló

„Ha összességében nézzük a véleményfelmérés azon eredményeit, amelyek a lakosság várakozásait, és igényeit mutatják, egy olyan „hulladék-tároló profil” rajzolhatunk meg a tárolóról: amelyben nagy hangsúlyt kap a biztonság, a lakosságnak nyújtott garanciarendszer (tájékoztatás, megtekinthetőség, partnerség, bizalomépítés) a helyben élő embereknek nyújtott munkalehetőség a kutatási, létesítési programok során, valamint a település fejlődésének megvalósulása a tervezett létesítmény velejárójaként.”

Lakossági elvárások, igények 1–3. oldal

„Varga-Sabján László, a kuratórium tagja elmondta, az őszi fordulóra 42 pályázat érkezett, s ebből 24-et támogatott az alapítvány. Az elbíráláskor előnyben voltak a települések és térségek közötti fejlesztési összefogást, a munkahelyteremtést valamint a helyi turisztikai vonzerő fejlesztését célzó beruházások.”

Kéttucatnyi nyertes pályázat 2. oldal

„A különféle politikai csoportokhoz tartozó 56 képviselő aláírása a nyilatkozaton erős támogatást jelent az atomenergia számára, mivel elismerik a szén-dioxid kibocsátás elkerülésében játszott kulcsfontosságú szerepét.”

A Hónap híre 7. oldal

„Hogy hívják a Mikulás világító orrú rénszarvasát?”

Ünnepi játéunk 7. oldal

„Az országunkban keletkező radioaktív hulladékok kezeléséért felelős állami szervezet a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Társaság (RHK Kht.) a szakmai, műszaki, technikai feladatok ellátása mellett – 1998-as megalakítása óta – meghatározó jelentőségű feladatként kezeli a tájékoztató-kommunikációs tevékenységet is. Évente két-három tájékoztató és/vagy információs kiadványt jelentet meg, és terjeszt az érintett térségekben annak érdekében, hogy érthetően pontosan és hitelesen adjon tájékoztatást társadalmi partnereinek, az önkormányzatok által létrehozott, és működtetett tájékoztató és ellenőrző társulásoknak, a civilszervezeteknek, az érintett térségekben élő lakosságnak.”

Érthetően, pontosan, hitelesen 8. oldal

Még egyszer az idej közvélemény-kutatásról

Lakossági elvárások, igények, várakozások a NymTIT térségében

A Tájoló idei második számában kétoldalas részletes összefoglalót találhattak az Olvasók, az idej közvélemény-kutatás érdekesebb adatairól, eredményeiről. Az ilyen fajta véleményfelmérésnek mindig a két legfontosabb feladata az, hogy feltárja a vizsgált kérdésekkel kapcsolatos ismereteket és véleményeket, valamint hogy jelezze azokat a megfogalmazódó

elvárásokat és igényeket, amelyek hatással számot kell vetnie a szakembereknek és a NymTIT-nek egyaránt. Hiszen nagyon nem mindegy hogy a kitűzött célokkal, a település és a térség jövőjével kapcsolatos célokkal harmonizál-e egy-egy tervezett fejlesztés, beruházás.

(Folytatás a 3. oldalon)

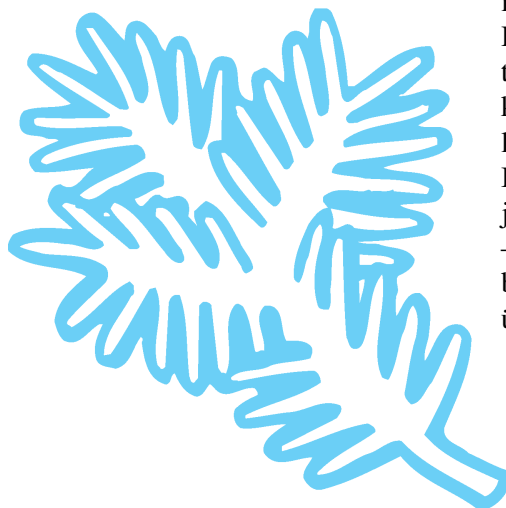
Kedves Olvasóink!

Ismét eltelt egy esztendő! Ahogy eddig tettük, idej négy számunkban is igyekeztünk érdekesen és olvasmányosan tájékoztatni olvasóinkat a térség eseményeiről, híreiről, a kutatási munkák mérőföldköveiről és háttér-információiról.

Köszönjük, hogy velünk tartottak, reméljük, szívesen vették kezükbe a negyedévente megjelenő Tájolót!

Idej utolsó számunk karácsonyi játékaival — lapunk 7. oldalán — szeretnénk szeretetben, békességben gazdag karácsonyi ünnepeket kívánni!

A Nyugat-mecseki Tájoló szerkesztői

Kéttucatnyi nyertes pályázat – 250 milliós támogatás

Idén második alkalommal támogatta 244 és fél millió forint odaítélésével a Paksi Atomerőmű Zrt. Duna-Mecsek Területfejlesztési Alapítványa a hazai nukleáris létesítmények környezetében lévő települések, intézmények pályázatait.

A két évvel ezelőtt létesített alapítvány, amelyik évente félmilliárd forinttal segíti a Paks, Kalocsa, Bataapáti, Boda és Püspökszilágy körzetében lévők fejlődését, Kocsis Istvánnak, az MVM Zrt. vezérigazgatójának, a kuratórium elnökének részvételével szeptember végén tartotta idei második olyan ülést, amin döntött a pályázatok támogatásáról. A Kuratórium munkájában aktív szerepet vállal annak megalakulása óta a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Társaság (RHK Kht.) is.

Varga-Sabján László, a kuratórium tagja elmondta, az őszi fordulóra 42 pályá-

zat érkezett, s ebből 24-et támogatott az alapítvány. Az elbíráláskor előnyben voltak a települések és térségek közötti fejlesztési összefogást, a munkahelyteremtést valamint a helyi turisztikai vonzerő fejlesztését célzó beruházások. Az utóbbiak között említette a Baranya megyei Feked (A TETT alapító tagja) pályázatát, ahol a német építészeti emlékeket őrző 28 lakóház homlokzatának felújítását segítik, épületenként félmillió forinttal. Emellett a NymTIT térségéből benyújtott további három pályázat (egy bodai és két kővágószőlősi) pályázat is sikeres volt.

Több mint 100 millió forintot kapott Paks és térsége, ahol a kulturális turizmus feltételeinek megteremtését is támogatták. A bataapáti térség, ahol épül az atomerőmű kis és közepes radioaktivitású hulladékaiknak tárolója, szintén turisztikai célokra 60 milliót, a püspökszilágyi térség, ahol szintén hulladéktároló van, 29, a

Pakssal szemben lévő alföldi rész, Kalocsa térsége 11 és fél milliót kapott.

A most odaítélt majd félmilliárd forintnyi támogatás összesen 3 milliárdos fejlődést indukál a négy térségben. A Duna-Mecsek Területfejlesztési Alapítvány nem csak a beérkezett pályázatok megvalósítását segíti, hanem maga is pályázott. Részt vesz a Norvégia meghirdette fejlesztést támogató pályázaton, ahol 97 milliós önrésszel 600 millió forintot kaphat. A pályázaton Kocsis István szerint jó esély van a nyeresre, s az így kapott összeg az atomerőmű támogatási lehetőségét növeli majd.

Új tablók Bodán

Szüreti Fesztivál

A mediterrán ősztüléber...

A IV. Tájéoló Napra készült el a bodai művelődési házban helyet kapott kiállítás újabb három tablója, amelyek a térségben folyó kommunikációs munka főbb eseményeit dolgozták fel. Képeinken a hetvehelyi immáron hagyományos Niels Bohr tanulmányi versenyt bemutató, valamint a tavalyi Tájéoló Napot és a Szüreti Fesztivált bemutató nagy tablók.

Niels Bohr kőműve - Bodai verseny a Bányászati és Tavaszi Iskolák Társaság tagjai részvételével 2006. szeptember 23.

Boda - Bányászati, 2006. szeptember 23.

Lakossági elvárások, igények, várankozások a NymTIT térségében

(Folytatás az 1. oldalról)

Az idej felmérés során a kérdezőbiztosok ebből következően arra is kíváncsiak voltak, mit vár el a település a térség lakossága saját önkormányzataitól a kutatás megkezdése előtt. Érthető és megnyugtató módon, az erre a kérdésre adott válaszokban a garanciális elemek domináltak, azaz a térségben élők igénylik, hogy tájékoztassák őket, kikérjék véleményüket, megtekinthessék a munkákat, és érvényre juttathassák a település anyagi érdekeit.

Örvendetes volt, hogy a válaszadók mindössze 1,6 százaléka gondolta úgy, hogy semmilyen elvárása nincs saját önkormányzataival szemben. (Lásd az 1. számú táblázatot.)

II. számú táblázat			
Várt hatás	fő	2007	2005
nagy fejlődésnek indulna	171	21,4%	8,8%
kicsit fejlődne	307	38,4%	39,1%
a beruházás nem lenne hatással a fejlődésre	178	22,3%	35,0%
visszafejlődne	88	11,0%	14,5%
nem nyilatkozott	56	7,0%	2,6%
összesen	800	100,0%	100,0%

A legoptimistább álláspontot kiemelve a szakemberek összevetették azokat a 2005-ös várankozásokkal. Lényegesen optimistábban nyilatkoztak az emberek Kővágóóttősen, Bodán, Cserdiben, Hetvehelyen és Kővágószőlősen, mint 2 évvel korábban. (ld. III. számú táblázat.)

III. számú táblázat		
Település	nagy fejlődést vár	
	2007	2005
Cserdi	40,9%	12,8%
Hetvehely	36,6%	7,1%
Kővágóóttős	31,9%	14,0%
Boda	31,4%	13,5%
Kővágószőlős	25,9%	3,7%
Bakonya	21,2%	40,9%
Helesfa	19,1%	17,1%
Cserkút	11,9%	4,2%
Bükkösd	8,1%	2,6%

I. számú táblázat: Elvárások az önkormányzatokkal szemben a kutatás megkezdése előtt			
Elvárás	fő	%	
		2007	2005
a lakosság tájékoztatása	640	80,0%	84,1%
a lakosság véleményének kikérése	572	71,5%	75,4%
a kutatási tevékenység megtekinthetősége	235	29,4%	31,8%
a település anyagi érdekeinek érvényre juttatása	335	41,9%	48,8%
semmit sem vár	13	1,6%	1,4%

A közvélemény-kutatás során fontos volt annak a felmérés is, hogy a lakosok mit gondolnak, milyen hatással lesz, lehet a tároló megépítése a település fejlődésére. A kapott válaszok alapján az emberek közel 60%-a számít valamilyen mértékű fejlődésre; lényegesen nagyobb hányad, mint 2005-ben. (Lásd a II. számú táblázatot.)

Ha összességében nézzük a véleményfelmérés azon eredményeit, amelyek a lakosság várankozásait, és igényeit mutatják, egy olyan „hulladék-tároló profil” rajzolhatunk meg a tárolóról:

- amelyben nagy hangsúlyt kap a biztonság,
- a lakosoknak nyújtott garanciarendszer (tájékoztatás, megtekinthetőség, partnerség, bizalomépítés)

- a helyben élő embereknek nyújtott munkalehetőség a kutatási, létesítési programok során
- valamint a település fejlődésének megvalósulása a tervezett létesítmény velejárójaként.

Az idej NymTIT véleményfelmérés tapasztalatai szerint is, a térségben olyan lakossági igényekről van szó, amelyeket a tervezési, kutatási, és a létesítési programok során érdemes mindig számításba venni, és egyben aktualizálni is a NymTIT — térségben — a sikeres megvalósítás érdekében.

Pillanatkép a IV. Tájéoló Napról

A gyerekvetélkedő győztese, a bükködsi csapat

Visszapillantó 2007.

Ahogy olvasóink már megszokhatták, ez évi utolsó számunkban ismét összefoglaljuk az esztendő legfontosabb eseményeit.

2007. 1. szám

Évértékelő RHK Kht. sajtótájékoztató Budapesten

Új fejezet kezdődhet 2007-ben

A Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhatalmú Társaság, immáron hagyományosan december közepén ad számot a média és a közvélemény számára az adott évben végzett munkájáról, az elért eredményekről. Így történt ez tavaly is, s az évértékelő eseményen Dr. Hegyháti József, az RHK Kht. ügyvezető igazgatója (képünkön) joggal nevezhette 2006-ot a megalapozás évének, egy olyan esztendőnek, amelyben minden területen jelentős eredményeket ért el a hazai nukleáris hulladék elhelyezéséért felelős állami szervezet.

A nagy aktivitású hulladéktároló — térségünkben folyó — kutatási programjáról szólva Dr. Hegyháti József azt emelte ki, hogy a szakemberek bármelyik elvi lehetőséget is választják, abban egyetértenek, hogy szükség van egy hazai nagy aktivitású hulladékokat befogadó végleges tárolóra. Ennek alkalmasnak kell lennie a kiegészítő nukleáris üzemanyag kötegek befogadására is. Abban konszenzus van most a szakemberek között, hogy a tároló csak mélygeológiai létesítmény lehet.

A szakma szerint a Bodai Aleurit Formáció, közismert nevén a bodai agyagkő alkalmas befogadóközet lehet. A Nyugat-Mecsek térségében 2003-ban újraindult kutatások célja kettős volt: a közetről való ismeretszerzés, valamint a helyszínekijelölés megalapozása.

2007. 1. szám

AKTUÁLIS

NymTIT — meglepetés a Tájéolóban!

Mostani számunk olvasói — a cikkek, beszámolók és képek mellett — a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Társulás munkájának eredményeit bemutatva, valamint a rendezvények pillanatképeit felvillantó kétoldalas összeállítást találnak, a Társulás elmúlt évekbeli munkájáról.

Az összeállításban olvasható tények és információk, valamint a Tájéoló Napon, a Niels Bohr tanulmányi versenyen és a

vándorkiállításán készült fényképek mindenkit meggyőznek arról, hogy a NymTIT munkája valóban a köz, a települések és a térség fejlődését és fejlesztését szolgálta megalakulása óta, az elmúlt 10 évben.

2007. 1. szám

Gondoljon bele!

0,0002 százalék

Egy tavaly közölt adat szerint az Európai Unióban évente 2 milliárd m³ ipari hulladék keletkezik, míg a radioaktív hulladékok mennyisége 40 000 m³-t tesz ki. Az ipari hulladékok gigantikus mennyiségének kezelése és feldolgozása óriási, és csak részben megoldott feladatot jelent a tagországok számára. A radioaktív hulladékok — azok minden m³-ének — kezelése, tárolása és elhelyezése ezzel szemben megfelelő törvényekkel szabályozott, műszakilag-technikailag „uralt”. Ugyanakkor, mivel egy társadalmilag igen érzékeny kérdésről van szó, a média állandó érdeklődéssel követi. Hazánkban is hasonló a hulladékok egymáshoz viszonyított aránya, míg az összes hulladék sok tízmillió tonnát tesz ki, s ehhez képest a radioaktív hulladékok éves mennyisége kevesebb, mint 500 m³.

2007. 1. szám

NymTIT Tájékoztató Körút, 2007

Február 5–19. között került sor a NymTIT, az RHK Kht. és a Noguchi Porter Novelli közös szervezésében arra a Tájékoztató Körútra, amely felkereste a Társulás összes tagtelepülését. A kilenc helyszínen összesen 19 előadás és tájékoztató hangzott el. A szervezők öröme jelentős volt az érdeklődés és a megjelenés a körút találkozási iránt, több százan hallgatták végig az előadásokat. Az előadásokat a magyar nukleáris iparban, a

nukleáris hulladék elhelyezésben, valamint a földtudományokban vezető szerepet betöltő vezetők, és vezető szakértők tartották. Így Cserkúton, Dr. Hegyháti József, az RHK Kht. ügyvezető igazgatója, „Az RHK Kht. programjai” címmel adott áttekintést a szervezet munkájáról, Bakonyán „Van megoldás” címmel Buday Gábor, az RHK Kht. műszaki-tudományos igazgatója mutatta be az egyes hulladékfajtákhoz kötődő biztonságos elhelyezési-tárolási módokat. Bükkösdön dr. Nagy Béla, a kutatási program és a NymTIT szakmai, illetve tájékoztatói munkáját immáron hosszú évek óta segítő Akadémiai Bizottság tagja mutatta be, hogyan segíti a helyszíni tevékenységet a Magyar Tudományos Akadémia elnöke által létrehozott bizottság.

2007. 2. szám

NymTIT közvélemény-kutatás 2007. Megalapozott vélemények, felelős válaszok, erős bizalom

Egyre több információ birtokában, felelősen, és a bizalom meglétét igazoló módon válaszolt a kérdőíveken megfogalmazott kérdésekre a NymTIT térség 800 lakója. A felmérés legfontosabb eredményeit szedte csokorba a mostani Tájéoló címloldali keretes összefoglalója.

Ahogy azt a kutatásokért felelős Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhatalmú Társaság (RHK Kht.) egyik vezető szakértője megfogalmazta egy alkalommal, a két évente megtartott közvélemény-kutatások a tájékoztató és kommunikációs tevékenység egyfajta minőségbiztosításának is tekinthetők. Hiszen világosan és egyértelműen mutatják az eredményeket, s azt is hol, melyik területen, vagy kérdésben kell erősíteni a munkát.

Az ideai eredmények majd minden területen jobbakká a legutóbbi felmérés adatainál, s egyben feladják a leckét a kommu-

nikációs munkát végző szakemberek és a NymTIT számára is, hogyan erősítsék tovább a megteremtett bizalmat a tervezett nagy aktivitású hulladéktároló témakörében a NymTIT térségében a következő két-három évben.

A NymTIT közvélemény-kutatás fontosabb eredményei I.

- A térségben lakók ismeretei bővültek a radioaktív hulladékokkal kapcsolatosan
- Nőtt a tárolót elfogadók aránya
- Bővültek a jelenlegi állapotokra vonatkozó ismeretek
- Több mint kétszerannyian tartják hitelesnek 2007-ben a Tájéoló című újságot, mint 2005-ben
- Nőtt a szakemberekről véleményt alkotók száma, és a véleményük is pozitívabb lett
- A tároló létrehozásának lakossági elfogadottsága jelentősen javult
- Nagymértékben nőtt a NymTIT ismertsége.

Javultak az eredmények, erősödött a bizalom!

Idén tavasszal az érintett térségek közül másodikként a Nyugat-mecseki Társadalmi Információs Társulás falvaiban közvélemény-kutatásra került sor. A divatos kifejezéssel élve a következőkben a Tájéoló „szörfölni” hívja olvasóit! Most nem az interneten, hanem az idei felmérés adatai, és eredményei között. Kétrészes összeállítás első felében a kutatók ismertségére, a tájékozódás forrásaira, a tervezett hulladéktároló lakossági befogadására, valamint a NymTIT-re vonatkozó eredmények kerülnek bemutatásra. A második rész a Tájéoló idei harmadik, az ősz elején megjelenő számában érhető majd el.

Különösen öröndetes volt az a részeredmény, hogy az előző megkérdezésekhez képest nőtt az információ jelentősége, a két évvél ezelőtti felméréshez képest a felére csökkent azok aránya, akik szerint információhiány miatt különböznek a tervezett létesítménnyel kapcsolatban. A teljes mértékben elfogadók száma csaknem megötszöröződött(!) és azok aránya is erősödött, akik kutatási vizsgálati eredményektől függően fogadnák el — és be — a tárolót.

A felmérés kapcsán arra is kíváncsiak voltak a szakemberek, hogy mit tudnak a jelenlegi helyzetről a térségben élők. Az egyik legjelentősebb javulás 2005-höz viszonyítva itt volt megfigyelhető. Az információkkal nem rendelkezők aránya 2

<i>Alternatíva</i>	<i>fő</i>	<i>2007</i>	<i>2005</i>	<i>alternatíva</i>
teljes mértékben elfogadja	135	16,9%	3,1%	örülne, ha itt épülne meg
eredményektől függően	309	38,6%	32,6%	elfogadná
információhiány	65	8,1%	16,9%	közömbös iránta

<i>Alternatíva</i>	<i>fő</i>	<i>2007</i>	<i>2005</i>
tud a vizsgálatokról	693	86,6%	71,1%
szerinte nem voltak	91	11,4%	27,8%
nem tudja/nem válaszolt	16	2,0%	1,1 %
Összesen	800	100,0%	100,0%

<i>A geológiai vizsgálatok első fázisának céljára vonatkozó ismeretek</i>			
<i>Alternatíva</i>	<i>fő</i>	<i>2007</i>	<i>2005</i>
ismeri a kutatási fázis célját	405	58,5%	43,4%
nem ismeri	287	41,4%	56,6%
nem tudja/nem válaszolt	1	0,1%	0,0 %

<i>A tároló létrehozásának lakossági elfogadottsága (2007 vs. 2005)</i>				
<i>Elfogadás</i>	<i>Egyéni elfogadottság</i>		<i>Települési elfogadottság</i>	
	<i>2007</i>	<i>2005</i>	<i>2007</i>	<i>2005</i>
teljes mértékben elfogadja	22,6%	18,0%	9,3%	6,4%
megfelelő vizsgálati eredmények mellett fogadja el	37,8%	30,5%	40,3%	18,8%
nincsenek információi, nem tud dönteni	13,1%	27,8%	24,4%	49,5%
kategorikusan visszautasítja	25,0%	23,7%	21,6%	22,4%
nem tud dönteni	1,5%	–	4,5%	2,9%

év alatt „drasztikusan” csökkent, 30 százalékról mindössze 8,8 százalékra. Ez az eredmény nagyon plasztikusan igazolta vissza a kutatási programért felelős Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Társaság (RHK Kht.) által felvállalt nyilvánossági és tájékoztatási gyakorlat jelentőségét, amely szerint nem csak indokolt és szükséges, hanem érdemes is nagy figyelmet fordítani az itt élők folyamatos tájékoztatására.

A geológiai vizsgálatok első fázisának céljára vonatkozó ismeretek

A 693 fő nagyobbik hányada úgy nyilatkozott, hogy ismeri a 2012-ig tartó első fázis célját. Ez lényegesen nagyobb arány, mint amit 2 évvel korábban tapasztaltak a felmérés készítői.

2005-höz képest látványosan megnőtt a „Tájéoló”-ból informálódók aránya. Szintén figyelemre méltó módon emelkedett az RHK Kht. és a Mecsekérc szakembe-

reitől, a Nyugat-mecseki TIT videóhírelvéből és a lakossági fórumokon tájékozódók hányada. Jelentős visszaesés mutatkozott az országos médiumok felhasználása terén.

A tároló lakossági elfogadottsága

Az idei eredmények közül talán a legfontosabb az volt, hogy a 2005. és a 2007. évi adatok egybevetése az elfogadás terén pozitív irányú elmozdulást jelez. Itt is megfigyelhető volt, hogy ebben a kérdésben is erősödött a felelős véleménynyilvánítás aránya. A válaszadók a települési elfogadottság esetében „a megfelelő vizsgálati eredmények mellett fogadja el” opciót több mint kétszer annyian jelölték meg, mint legutóbb! Az is jelentős eredmény, hogy mind az egyéni, mind pedig a települési elfogadottság tekintetében nagymértékben, több mint a felére csökkent azok száma, akik úgy nyilatkoztak, hogy nincsenek információk, s ezért nem tudnak dönteni.

A Nyugat-mecseki Társadalmi Információs Társulás ismertsége, munkájának értékelése

A Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Társulásról 2007-ben másfélszer annyian tudtak, mint 2 évvel korábban!

A szervezet ismertsége ismeri	fő	2007	2005
ismeri	489	61,1%	33,9%
nem ismeri	311	38,9%	66,1%
összesen	800	100,0%	100,0%

A részletesebb adatok szerint a falvakban élő 40-59 év közöttiek kétharmada (66,6%) ismeri a Társulást, míg a náluk idősebbek között 60%-os, a fiatalabbak között pedig 54,6%-os volt ez az arány. Az iskolai végzettség emelkedésével nőtt a Társulás ismertségi aránya is. A két szélső érték: maximum 8 általános: 54,8%, illetve felsőfokú végzettség: 71,1%.

A Társulást ismerő csaknem 500 válaszadónak a felmérés során arra is lehetősége nyílt, hogy — az iskolai osztályzatoknak megfelelően — értékelje a szervezet eddigi munkáját (1 — egyáltalán nem hasznos ... 5 — nagyon hasznos). Az eredmények azt mutatták, hogy idén a Társulást ismerők csaknem háromnegyede (74,4 százalék) valamilyen mértékben elégedett volt a NyMTIT munkájával. Ennél a kérdésnél is megfigyelhető volt, hogy jelentősen csökkent azok száma, akik nem értékelték a Társulás munkáját, azaz a két évvel ezelőtti helyzethez képest — valószínűsíthetően a folyamatos tájékoztatási tevékenység következtében — idén tájékozottabbnak ítélték magukat a kérdésben, s ezért vállalkoztak az értékelésre is.

2007. 3. szám

IV. Tájéoló Nap: október 6.

Boda — Kővágóöttös

A legfontosabb a bizalomépítés

Az idei IV. Tájéoló Nap sajtóbeszélgetésén Dr. Hegyháti József, a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Társaság (RHK Kht.) ügyvezető igazgatója az elmúlt években történő bizalomépítés folytatását ítélte a NymTIT térségben zajló tájékoztatási munka legfontosabb céljának és egyben feladatának.

A tavaszi, a falvakban végzett közzvélemény-kutatás eredményei visszaigazolták ezt, a kapott válaszokból kiderült, hogy a térségben élők informáltsága és a szakemberekbe vetett bizalma erősödött a tervezett nagy aktivitású atomerőművi hulladékok tárolójával kapcsolatban. A

legnagyobb mértékben a Nyugat-mecseki Társadalmi Információs Társulás ismertsége növekedett, ami különösen öröndetes tény és eredmény. A társulás elnöke, Kovács Győző áttekintést adott a NymTIT eddigi végzett munkájáról, s

egyre jelentősebb nemzetközi kapcsolatairól is.

2007. 3. szám

Közös ünneplés Bátaapátiban Hagyományt teremtett a Mecsekérc Zrt. Tiszteletbeli bányász avatás

Bordalok vastappsal

Évek óta tartja bányásznapi ünnepségét Bátaapátiban a Mecsekérc Zrt. kollektívája.

Idén is sokan éltek a meghívással, s együtt ünnepeltek a mecsekérces munkatársakkal. A program a pécsi Ércbányász Fúvószenekear menetzenejével kezdődött. A zenekar pattogó ritmusú muzsikával indult a bátaapáti templom mellől, és végigvonulva a falu főutcáján a közösségi ház udvarán berendezett sátorig vezette fel a bányásznapi több száz fős közönséget. Az időjárás is kegyes volt a szervezőkhöz, jobb időt az ünnepi programozathoz nem is kellett volna kívánni. Hétágra sütött a nap, kellemes volt a hőmérséklet, s a hideg „védőitalokra” sem lehetett panasz, mind az üdítők, mind a sör jól jött, és jól is esett az átvonulást követően.

2007. 3. szám

Nyitottság, őszinteség

Előadásának bevezetőjében az RHK Kht. főmérnöke arra hívta fel a figyelmet,

hogy az a megközelítés, mely szerint a radioaktív hulladékok végleges elhelyezése csupán egy összetett műszaki feladat, nem tartható tovább. Egy tároló létesítésének társadalmi és gazdasági dimenziói vannak, melyek komoly hatással bírnak a környéken élő életminőségére. Kapcsolatteremtés — Kapcsolatépítés — Bizalom. Az RHK Kht. főmérnöke egy egyszerűsített sémán mutatta be a tanácskozás közönségének egy nagy aktivitású hulladéktároló létesítési folyamatát. Kell egy javaslat a hulladéktároló létesítésére vonatkozóan. Ehhez szükség van egy vagy több potenciális területre, ahol a tároló megépíthető. És itt jön a lényeges dolog. Ezekben a területeken települések vannak, és ezeken a településeken emberek élnek. Tehát ezekkel az emberekkel kapcsolatot kell teremteni, majd pedig ezt a kapcsolatot fenn kell tartani, meg kell tölteni bizalommal, és a megszerzett bizalmat erősíteni kell.

Ormai Péter tapasztalatai szerint, az elsődleges kapcsolatteremtésnél a kiinduló helyzetben négy hozzáállási magatartást lehet megkülönböztetni: az abszolút elutasítót, a kételkedőt, az érdeklődőt, és — ami az előadó ironikus megjegyzése szerint csak a csak a mesében van — az azonnali támogatót. A kapcsolatteremtést végző szakembereknek ezt a négy kategóriájú embercsoportot kell kezelni. Ha sikerül ez a kapcsolatteremtés, akkor teremtettük meg a kapcsolatfenntartás alapjait.

2007. 3. szám

10 éve szolgálja a nemzeti érdeket a Kiegyezett Kazetták Átmeneti Tárolója

Augusztusban elhelyezésre került az idén tízéves Kiegyezett Kazetták Átmeneti Tárolójában az ötezredik, az atomerőműben használt kazetta — jelentette be a jubileum alkalmából a Tolna megyei Tengelicen tartott ünnepi ülésen Dr. Hegyháti József, a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Társaság ügyvezető igazgatója.

A hazánkban keletkező nukleáris hulladékok kezeléséért és biztonságos elhelyezéséért felelős állami szervezet vezetője kiemelte azt is, hogy a létesítmény újabb bővítése határidőre és kitérő minőségben elkészült, s ennek eredményeként a KKÁT immáron 7200 kiegyezett kazetta befogadására és tárolására képes, így szolgálva a nemzeti érdeket, a paksi atomerőmű kiegyezett üzemanyag kazettáinak a legszigorúbb nemzetközi előírás-

soknak eleget tevő biztonságos elhelyezését.

Az első tíz év eredményei és tapasztalatai mellett jelentős hangsúlyt kaptak a jövőre vonatkozó tervek. Amint az közismert, a KKÁT-nak 2047-ig van érvényes működési engedélye. 2017-ig — a paksi atomerőmű tervezett (alap) üzemidejéig — összesen 25 kamra megépítésével számolnak a szakemberek, ebből idáig 16 kamra készült el, egyenként 450 kazettás kapacitással. A legújabb bővítés idén fejeződött be, ezzel a KKÁT 7200 kazetta elhelyezését tudja biztosítani. A 25 kamrás kialakítás összesen csaknem 12 000 kazetta befogadását teszi majd lehetővé, az alábbi megoszlásban: 16 kamra egyenként 450 kazettát és a további 9 kamra egyenként 527 kazettát tárol majd, összesen 11 943 kazettát.

2007. 3. szám

Jó az átmeneti megoldás, de végleges kell

De miért annyira fontos nekünk az atomenergia? Mindenekelőtt jó ha tudjuk, hogy a nukleáris energiatermelés a legolcsóbb (csak a vízenergia előzi meg), az előállítási költsége fele-harmada az egyéb energiaforrásokkal létrehozottéknak.

Amellett ne feledkezzünk meg az esetleges klímaváltozás miatt egyre erősödő aggodalmakról sem. Az is fontos tényező a nukleáris energiatermelés reneszánszában, hogy az 1986 tavaszán bekövetkezett csernobili katasztrófa hatása kezd lecsengeni, főleg azért, mert — mint minden nagy baleset után — ez esetben is meglendült a műszaki fejlődés, és mára már beérett intézkedéseket hozott magával. Napjainkra az atomerőművek biztonsága jelentősen megnőtt, részben az új technikai megoldások bevezetésével (ebben meghatározó része van a számítástechnikának-informatikának, nem kevésbé a szenzortechnikának, a műszerezésnek), részben pedig a korábbinál átgondoltabb és szigorúbban betartott előírások, szabályozások alkalmazásával.

Ezekből a fejlesztési trendekből egyenesen következik, hogy nagyon nagy szükség lesz a végleges tárolóra, különösen ha azt is számításba vesszük, hogy a hús évre szóló üzemidő-meghosszabbításon túltekintve új erőművek létrehozásán már most el kell gondolkodni, hiszen egy ilyen létesítmény üzembe helyezéséig a döntések után legálább 8–10 év telik el.

Tisztelt Olvasóink!

Idei utolsó számunkban ünnepi játékot hirdetünk olvasóink körében. A feladat egyszerű! Karikázza be az alábbi kérdések helyes válaszait. A kitöltött szelvényt pedig küldje el december 19-ig szerkesztőségünkbe (Ferling PR & Communications Pécs, 7621 Mária u. 8.). A helyes megfejtők között három darab ötezer forint értékű ajándékkosarat sorsolunk ki, amit még idén kézbe-sítünk is a szerencséseeknek!

1. Az angol gyerekek miben kapják /találják meg az ajándékokat a Télapótól?

- A — Zoknijukban, harisnyájukban
- B — Párnacihában
- C — Az ágyuk alatt
- D — A kandalló mellett

2. Melyik szent „importálta” a karácsony ünnepét Írországba, az 5. században?

- A — St.Martin
- B — St.William
- C — St. Patrick
- D — St.George

3. A hiedelmek szerint mit csinálnak a tehének karácsony este, éjfélkor?

- A — Beszélnek
- B — Énekelnek
- C — Ébren vannak
- D — Összedugják a fejüket

4. Melyik országban van karácsonykor „mesevillamos”, amely körbeviszi a gyerekeket a városban?

- A — USA
- B — Németország
- C — Svájc
- D — Spanyolország

5. Hogy hívják a Mikulás világító orrú rénszarvasát?

- A — Hugó
- B — Fülöp
- C — Rudolf
- D — Ödön

6. Az alábbi ételek közül a karácsonyi/újévi hagyomány szerint melyik nem jelképezi a gazdagságot?

- A — bab
- B — lencse
- C — fehérrépa
- D — mák

A Hónap híre

Európai parlamenti képviselők az atomenergia kulcsszerepéről

Az Európai Parlament 56 képviselője, szinte valamennyi fontos frakcióból, Brüsszelben 2007. november 22-én elfogadott egy nyilatkozatot az atomenergia szerepéről a jövő alacsony szén-dioxid kibocsátású energia termelésében.

Ebben támogatásukról biztosítják a Közösség energiapolitikáját, amelyben az atomenergia fontos helyet foglal el, más alacsony kibocsátású termelési technológiákkal együtt elősegítve az üvegházhatást okozó gázok csökkentésére tett vállalások teljesítését.

A különféle politikai csoportokhoz tartozó 56 képviselő aláírása a nyilatkozaton erős támogatást jelent az atomenergia számára, mivel elismerik a szén-dioxid kibocsátás elkerülésében játszott kulcsfontosságú szerepét.

Az aláírást követő sajtóértekezleten Alejo Vidal-Quadras professzor, az Európai Parlament második elnökhelyettese elmondta, hogy a meglévő nukleáris kapacitások optimális hasznosítása, beleértve az üzemidő-hosszabbítást is, valamint az új atomerőművek építése segítséget nyújt majd annak az összetett problémának a megoldásában, amelyet a megbízható energiaellátás, az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése, valamint az elérhető árú villamosenergia-termelés jelent.

Ugyanakkor további beruházásokra van szükség más szén-dioxid-mentes termelési technológiák területén is, mint a megújuló energiaforrások és a szén-dioxid megkötés, hogy teljesíteni tudjuk a kiotói jegyzőkönyvben tett vállalásainkat — tette hozzá a professzor.

Az Európai Parlament képviselőinek novemberi nyilatkozata jól illeszkedik a legutóbb elfogadott ún. Reul-jelentéshez a konvencionális energiaforrásokról és technológiákról. Ez a jelentés is megerősítette a nukleáris energia jelentőségét az Európai Unióban.

(Forrás: Magyar Atomfórum Egyesület, www.atomforum.hu)

Érthetően, pontosan, hitelesen

Amint az szélesebb körökben egyre inkább közismert, hazánkban már két radioaktív hulladékot befogadó és azok biztonságos tárolását garantáló létesítmény működik.

Az egyik Pakson a Kiegészített Kazetták Átmeneti Tárolója — amely éppen az idén volt 10 éves — a másik pedig a már több mint harmincesztendővel ezelőtt megkezdett Radioaktív Hulladékokat Feldolgozó Tároló (RHFT) a Pest megyei Püspökszilágy határában, ahová a hazánkban keletkező intézményi hulladékokat helyezik el.

Az országunkban keletkező radioaktív hulladékok kezeléséért felelős állami szervezet a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Társaság (RHK Kht.) a szakmai, műszaki, technikai feladatok ellátása mellett — 1998-as megalakítása óta — meghatározó jelentőségű feladatként kezeli a tájékoztató-kommunikációs tevékenységet is. Évente két-három tájékoztató és/vagy információs kiadványt jelentett meg, és terjeszt az érintett térségekben, annak érdekében, hogy érthetően pontosan és hitelesen adjon tájékoztatást társadalmi partnereinek, az önkormányzatok által létrehozott, és működtetett tájékoztató és ellenőrző társulásoknak és a civilszervezeteknek, az érintett térségekben élő lakosságának.

A felvállalt tájékoztatás komolyságát jelzi az a tény, hogy az RHK Kht. már hét bemutatótermet és látogatóközpont illetve tájékoztató kabinetet működtet közösen partnereivel. Ezekből kettő éppen a NymTIT térségében dolgozik, Kővágószőlősen és Bodán. Előbbi ad otthont az RHK Kht. és a NymTIT tájékoztató kabinetjének, Bodán pedig a mindenki számára nyitott Szabadtéri Informáci-

Kapcsolat a lakossággal

A RHK Kht. miként eddig, a jövőben is kész a lakosság hiteles tájékoztatására és a korrekt társadalmi kapcsolatok ápolására.

A törvényi kötelezettségekkel összhangban elengedhetetlen a lakosság tájékoztatása a radioaktív hulladékok kezelésével és elhelyezésével összefüggő minden tevékenységről, és a meghozott intézkedésekről, legyen az a rutinszerű üzemeltetéssel, a fejlesztésekkel vagy a biztonság-növeléssel összefüggő híryanagy. Ez nem csak az információk közreadását jelenti, hanem érdemi párbeszéd kialakítását az RHFT környéki terület lakosságával, ami lehátékonyabbban az 1998-ban megalakult Isotóp Információs Társuláson (IIT) keresztül valósítható meg.

Az IT megalakulása óta annak érdekében, hogy hatékonyabban tudja tájékoztatni a helyi lakosságot, folyamatosan bővítette kommunikációs eszköztárát. A társulás és az RHFT mindennapijairól rendszeresen beszámolnak a helyi újságban, valamint a helyi kábeltelevíziós rendszerben. A tájékoztató tevékenység szerves részét képezik a különböző kiadványok.

A demonstrációs program 2006 őszén kezdődött. Az itt szerzett tapasztalatok birtokában azután - szükség esetén a keletkező módosításokat követően - végezhető el a további beavatkozások. Mindezek eredményeként a telephely még hosszú évtizedekig fogadhatja az ország intézményi radioaktív hulladékait. A tároló lezárását követően pedig a mai kor követelményeinek megfelelő szigorú biztonsági követelmények is teljesülnek.

ós Park várja a látogatókat. Itt külön „ attrakció ” is szolgálja az érdeklődőket. Az az Európában is ritka, — szakmai fogalmat használva — „ kibújás ”, ahol megtekinthető a vizsgált kőzet, az aleurolit, amely többszáz méternyi mélységben húzódik a földfelszín alatt, s éppen a park területén bújik ki a felszínre. Visszatérve a tájékoztató és

információs kiadványokhoz, térségünkben az utolsó ilyen aktuális tartalmú és igényes megjelenésű kiadvány az „ Egy lépéssel közelebb a nagy aktivitású radioaktív hulladékok biztonságos elhelyezésének megoldásához ” címmel megjelent huszonegy oldalas színes tájékoztató volt, amelynek több fejezete a Nyugat-mecseki Tájé-

ban is megjelent, ezzel szolgálva a NymTIT falvaiban élők informálását.

A novemberben napvilágot látott legújabb kiadvány, az „ idősebb testvér ” az RHFT területén az elmúlt években elvégzett modernizációs és biztonságnövelő programot, annak eredményeit mutatja be a nagyközönségnek, 24 oldalon, képekben gazdagon, „ az intézményi radioaktív hulladékok tárolása és elhelyezése — hosszú távon is biztonságosan ” címmel. A kiadvány hozzáférhető, és letölthető az RHK Kht. honlapjáról.

(www.rhk.hu/hirek)

A Tájékoztatóban most az új tájékoztató azon részét ismerhetik meg olvasóink, amely a lakossági kapcsolatok terén végzett munkáról szól.

NYUGAT-MECSEKI
Tájékoztató
Bakony, Boda, Bükösd, Cserni, Cserkút, Heted, Hetyehely, Kővágószőlő, Kővágótötös

KISTÉRSÉGI HAVILAP

Kiadja a Noguchi Porter Novelli (1054 Budapest, Szabadság tér 7.)
Felelős kiadó a kft. ügyvezető igazgatója. Szerkeszti a szerkesztőbizottság. Készült a Ferling PR & Communications Kft. közreműködésével.
Nyomás: Molnár Nyomda és Kiadó Kft., Pécs
ISSN 1786-0563